

DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cl. regulamentului de ap-
tare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 1000 Lei
Pe 6 luni . . . 600 Lei
Pentru străinătate 2000 Lei

Foale bisericăscă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Duh luciferic

(+). Așa ne învață Scriptura că lumea-i pusă întru Cel Rău. Și povestea celor trecute vremi, ca și celea ce se petrec în veacul nostru, sub ochii noștri, întăresc adevărul spusei Cărții Sfinte. Duhul răutății e Stăpân ascultat. Mândria Luceafărului căzut, cu veninul și roadele ei, se face simțită — tragic de dureros simțită — în toate pătimirile ceasului de față.

Lăsăm la o parte orgoliul nipon. Japonia e prea departe de noi. Ș'apoi, sub raportul luminii evangheliei lui Hristos, e o parte de lume ce zace încă în întunec și'n umbra morții. Ne oprim mai aproape, la Patria lui Luther. De ce mândrie nebună n'a fost cuprinsă această fortăreață a duhului potrivnic Romei papale, care a tunat și a fulgerat apocaliptic împotriva Sf. Scaun, din spatele anumitor pretinse „gravamina nationis germanicae”, dar în același timp au strigat din baierile inimii, de să se cutremure și țaria: „Deutschland, Deutschland über alles; Über alles, über Welt!”. Cum au înțeles să treacă apoi în faptă acest gând nebun, în climatul căruia s'a produs „Übermensch”-ul nietzscheian, și a odrăslit și prins puteri de polip atotcuprit (chiar și de „elemente inferioare”) violența rasială teutonică, anticatolică și păgână în toate încheieturile ei, e lucru prea bine cunoscut. Trăim doar în zodia-i urgisită, ce nădăjduim că, în scurtă vreme, va fi o tragică amintire a trecutului.

Aceeaș mândrie satanică știm că stăpânia și pe Unguri. Politicieni de meserie, „patrioți” mărginiți, renegați lipsiți de demnitate, mireni, și chiar și bisericieni catolici. (De calvini nu ne mirăm de fel). Români lipsiți de judecată, ori pătimiși până la orbire, nu odată au învinuit clericii Români uniți ce au făcut studii prin seminariile ungurești ori ungurizate, de trecere pe pantă ungurească.

Păcătoasă bârfeală! Adevărul este că tinerii leviți Români ajunși față 'n față cu răsădurile mentalității șovine, și de regulă bătărană, de care erau stăpâniți, în majoritatea lor, clericii seminariilor ungurești ori ungurizate — cei mai mulți Șvabi, Slovaci ori Rateni lăpădați de neam — departe de a-i slăbi în convingerile lor naționale, le înțelegeau cu atât mai bine temeinicia, frumseța și sfințenia, și se vindeau pentru totdeauna de eventuale visuri utopice. Seminaristii Români din seminarul ungurizat dela Ungvár, și cei din cel maghiar dela Oradea, au fost eliminați pentru atitudinea lor categoric și declarat românească. Cei din seminarul central din Budapesta au stat mereu cu aceeaș sabie a lui Damokles deasupra capului. Ș'apoi nu Inochentie Micu cel ce studiasse teologia la Tyrnavia cea atât de ungurizată, e cel mai dărz reprezentant și mucenic al ideii naționale? Și nici că se putea ca farisaul:

Vâslire printre valuri

— Vaticanul nu se abate dela linia Evangheliei nici de dragul, nici de frica cuiva — Insinuări lipsite de orice temei —

de DUMITRU NEDA

Vieața-i mare învălurată. Biserica lui Hristos e corabie ce ocolește stânci și înfruntă talazuri furioase, ca să scoată cu bine, la limanul veșniciei, povara scumpă a sufletelor răscumpărate cu sângele Stăpânului său. Cărmaci sunt, unul după altul, Robii robilor lui Dumnezeu, Papii (= Părinții) dela Roma, șezători în scaunul vârhovnicului Petru. De nouăsprezece veacuri stau la această cârmă, și, prin câte furtuni a trebuit să treacă! Le-au biruit însă pe toate, oricât de dureroase ar fi fost uneori pagubele suferite, cu îngăduința Celui de sus, și din pricini pentru noi de cele mai multe ori, învăluite 'n taină.

Veacul nostru e icoana vremilor trecute cu vrăsmășia veșnic la pândă și nealegătoare de mijloace când e vorba să isbească în Biserică. Paznicii din Cetatea Sfântă s'au dovedit însă și ei a fi fost mereu de veghe, făcând față loviturilor cu uimitoare iscusință și bărbăție. Privitori pătimiși, din adăposturi însingurate la maluri sub scut lumesc, au aruncat mai în urmă vorba că și Papii din zilele noastre au văslit cu valurile, lăsând din stăruința-le neînduplecată de a merge pe calea croită de Evanghelie.

Nu pomenim nume, ca să nu stărnim supărări. Ținem însă, numai și numai de dragul adevărului, să se știe cum s'au petrecut

„Mulțumescu-ți Doamne că eu nu sunt ca acest vameș”, pe limba bocherilor în sutană ungurească: „Mulțumescu-ți Doamne că eu sunt de neam superior, nu ca acest vlăstar de opincar”, da, nici că se putea să trezească altceva decât devotament total și iubire iluminată față de neamul lor, în inimile celor ce erau de doue ori Români: prin sânge și prin credință. Și într'un seminar latin, ei simțiau acest lucru mai viu ca ori unde, tocmai prin contrastul dintre șoaptele graiului străbun și străinătatea în care răsunau acele șoapte: Tainice, pline de farmec și înviorătoare undiri de viață, pe cari cei ce și-au petrecut, ori își petrec, anii tinereții în atmosferă imbibată de chemările altor graiuri, nu le-au putut, nici că le pot trăi. Iar pecetea anilor de seminar rămâne pe viață, și diriguește gândirea, simțirea și înfăptuirile de mai apoi ale levitului de odinioară. — Dar pe bârșitorii bisericaniilor noștri cari au făcut carte latinească între elemente refractare latinității, și mai ales dușmane nouă, odraslelor romane, Dumnezeu să i ierte, și să nu le socotească lor hula aceasta. Căci noi îi iertăm.

lucrurile aieva. Insinuarea cu tâlc, pe care o avem în vedere, privește mai ales pe Papa Pius XI care, chipurile, ar fi fost, toată vremea, încântat de Mussolini, și nici față de Hitler și hitlerism n'ar fi rămas până 'n sfârșit pe aceeaș linie a intransigenței ioanice: Aceasta nu-ți este îngăduit. Fie apoi ce va fi. Realitatea faptică e aceasta: Vicar i Domnului, în lupta ce o poartă pentru biruința Binelui, nu razimă pe arme lumești, cum spunea, la Castelgandolfo, în 24 August 1939, Sf. Părinte Pius XII: „Ne având de partea Noastră altă armă decât cuvântul adevărului, și fiind deasupra luptelor și patimilor publice, Noi vorbim în numele lui Dumnezeu „dintru care toată părinția în ceriu și pe pământ se numește” (Efes. 3, 15); în numele lui Isus Hristos Domnul nostru, care a făcut din noi toți frați; în numele Sf. Spirit, Darul celui Preainalt, izvorul nesecat al iubirii în inimile noastre... Dreptatea se vedește prin țaria minții, nu prin forța armelor (ucizătoare de trupuri), și Impărățiile cari nu se întemeiază pe dreptate, nu sunt binecuvântate de Dumnezeu”.

Acesta-i punctul de vedere și linia de credință a Vaticanului în legăturile sale cu puterile lumești. Că Sf. Părinte de fericită pomenire s'a bucurat de acordul dela Lateran? Dar s'a bucurat întreaga creștinătate vrednică de acest nume, pentru motive ce sunt la mîntea oricărui cap cât de cât normal cugetător. De aici însă și până la temeneli slugarnice mai va. Pius XI e doar acela care a spus, chiar pe timpul pertractărilor dintre Vatican și Quirinal, pe timpul atotputerniciei Ducelui, cuvântul uluitor pentru închinătorii acestuia: „Dacă-i vorba să mântuiesc suflete, apoi intru în tratative și cu Diavolul în persoană”. (Cahiers d'Action religieuse et sociale, 15 III. 1934). Până să se ajungă la înțelegerea semnată de Card. Gasparri, secretarul de Stat al Vaticanului, și Mussolini, Biserica a suferit mult din partea fascismului. Și nu a încetat de a fi mereu jignită și după aceea, pe lângă toate angajamentele în scris. Lucru vestit lumii întregi, în preseara Crăciunului din 1938, dela înălțimea scaunului Sf. Petru, de neînțicatul Pius XI, care-și spunea, în pragul morții, amărăciunea de a vedea cum și 'n Italia Acțiunea Catolică — „Lumina ochilor Mei” — e prigonită, cu învoirea cercurilor mai înalte; cum ierahi ca cei din Torino, Veneția, Bergamo, Milano (Card. Schuster) sunt vexați în chip neomenos; cum taina căsătoriei e pătată și ea de samavolnicia celor dela putere; cum Ce-

tatea Sfântă a fost pângărită de crucile încârligite, printre cari — pădure întreagă — intrase în Roma fascistă potentatul dela Berchtesgarden: urâciune, pe care Vicarul Domnului neputând răbda s'o vadă, s'a dus, scârbit, pentru acele zile ale ticăloșirii puterii lumești italiene, la Castelgandolfo.

Mussolini s'a prăbușit lamentabil. L-a ajuns osânda pe care singur și-o iscălise când nesocotise celea ce el însuși le mărturisise în scris prin *Figaro* (18. XII. 1934): „Intreagă istoria culturii occidentale, din timpul Imperiului Roman, și până în zilele noastre, dela Dioclețian și până la Bismarck, arată că, de câteori un Stat vine în conflict cu Religia, totdeauna Statul e acela care iasă biruit din luptă... [Căci] s'a dovedit în toată vremea că, în decursul unei atari lupte, armele de cari poate să dispună Statul, chiar și cele mai ascuțite, sunt neputincioase întru a da lovituri mortale Bisericii, carea — mai ales fiind vorba de Biserica Catolică — iese, invariabil, biruitoare, chiar și din conflictele cele mai inversunate“.

Despre temeinicia acestei intuiții se va convinge acum și *Führerul*, duhul rău al lumii nemțești, dela care s'au molipsit apoi, spre alor nefericire, și alții. Născut catolic, și, în copilăria sa, cântăreț în corul bisericii din satul nașterii sale, acest personagiu fatal, apucat la putere în țara Junkerilor, a crezut că va stârpi crezul roman din patria Sf. Bonifaciu, înfășurat în drapelul roșu-alb-negru, rostind cuvântări adormitoare de conștiințe, între timp operând cu cuțitul, dar folosind mereu mânuși de mătase. Iși începe „cancelariatul“ cu absența dela slujba religioasă catolică din biserica Sf. Petru și Pavel din Potsdam. (La fel face și Dr. Goebbels, catolic și acesta). Dă asigurări că nu se amestecă în treburile bisericesti și în chestiile de conștiință religioasă. Incheie concordate cu Sf. Scaun pentru Prusia, Bavaria și Baden. Nu-și respectă însă nici unul din cuvintele date. Desființează asociațiile religioase. Distruge școala creștină. Inscenează fărădelegi împotriva călugărilor și călugărițelor. Asasinează (prin uneltele sale) fruntași ai vieții catolice germane, ca de ex. pe Dr. Klausener, Probst,

ș. a. (Despre cel dintâi a avut nerușinarea să afirme că ...s'a sinucis). Ingrădește până la înăbușire scrisul, și cuvântul bisericesc catolic. În schimb susține cea mai deșanțată debandadă nazistă-rasistă.

Vaticanului nu i-a scăpat nici una din tentativele asatine ale hitleriștilor. *L'Osservatore Romano* le denunța neîncetat, ca nu cumva făptuitorii să creadă că nu-i vede nimeni. (Intregei sale indignări Locțiitorul lui Hristos și dă expresie prin enciclica *Mit brennender Sorge* (14. III. 1937).

Să nu se creadă însă că între timp Biserica Germană Catolică a stat cap plecat. Nu. Spre neperitoarea ei cinste fie spus, ierarhia catolică germană de acum s'a arătat vrednică urmașă a celei de pe vremea Kulturkampfului bismarckian. Va rămânea pentru totdeauna pildă de demnitate *Pastorală Colectivă* a Episcopatului Catolic German din 7 Iunie 1934 (Tradusă de păr. I, *Georgescu* și apărută în *Unirea*, Nrii 43—44 din 1934). Singur Card. austriac *Innitzer* a șovăit puțin, fiindu-i trasă pe sfoară bunacredință. Ceialtați ierarhi catolici s'au purtat însă ca adevărați eroi ai dreptei credințe. Nebuniei rosenbergiene-rasiste arhiepiscopul *Dr. Gröber* îi da, în 1935, răspunsul: „Noi catolicii cunoaștem numai un Dumnezeu, care e Stăpânul și Tatăl tuturor popoarelor și tuturor raselor. Pentru noi nu există nici un Dumnezeu propriu Nemților, ori altceva de acest fel. Din acest motiv, pentru noi catolicii nici n'a existat, nici nu va exista niciodată, ceea ce (în înțeles strimt, șovin) se zice biserică națională“. Card. *Faulhaber*, fără să-i pese de moarte, (au încercat, nu odată, să-l răpună), vestia de de amvon adevărul mare și sfânt, dar urgisit de stăpânirea nazistă: „Creștinismul este o legătură cu Dumnezeu. Fără a se efectua o ruptură lăuntrică, poți deveni bun German și creștin sincer. Nu avem deci nici o religie germano-nordică. Fiindcă nu trebuie să uităm, că noi n'am fost mântuiți de sânge german, ci de sângele scump al Domnului nostru Isus Hristos, care a fost răstignit pe Cruce“. — Lupta purtată de catolicismul german, în deplin acord cu Roma papală, și dând fiască ascultare acesteia im-

potriva turbării păgâne rasiste, va fi, prin veacuri, obiect de admirație pentru lumea creștină, într'adevăr dreptmăritoare.

Căci vor trece și valorile iscate de forul teutonic, și de alte vifore. Se vor ridica însă altele. Asta fără doar și poate. Cărmaciul corabiei lui Hristos le va privi însă și pe acelea cu icoana trecutelor încercări înainte ochilor sufletului: Jam vidimus et alios ventos. Și nici când nu se va pleca în fața ploaiei nedreptății, oricât de vijelioase veni, și oricât de puternice, nestăvilită nebiruite ar părea. Cei ce au fericirea să se afle în această corabie pot înălța, cu încredere, spre ceruri, ruga cucernică: Cu mine este Dumnezeu; înțelegeți neamuri și plecați. Și facă Cel de sus să între în inimile puternici — cuvântul Sf. Părinte *Pius XII* răspândit în largul lumii pe unde radiofonice în seara zilei de 24 August 1939: „Ajută Doamne ca glasul Părintelui familiei creștine a „Robului robilor“ care, deși cu nevrednicie dar totuși, de fapt, poartă printre oameni pe soana, cuvintele, autoritatea lui Isus-Hristos să afle primire plină de bunăvoință în suflete și în inimi. Cei tari asculte-Ne, ca să nu devină slabi prin nedreptate. Cei puternici asculte-Ne, pentruca puterea lor să nu ducă la distrugere, ci să se traducă în ajutor pentru popoare și în scut pentru trăirea liniștită a acestora în bună rânduală și în muncă rodnică de bine“. — Așa să fie!

Mărunțișuri

Liturgie solemnă. Adesea auzim vorbindu-se, că se va ținea, sau s'a ținut, *Liturgie solemnă*. Mare greșală. Ritul nostru nu cunoaște decât *Liturgie preoțească* și *Liturgie arhierască*, între cari e o foarte mică deosebire, neesențială. *Liturgia preoțească* are un singur ritual, prin urmare toate liturgiile celebrate de preoți sunt solemne, cum sunt solemne și liturgiile arhieresti. Cei cari ne vorbesc de liturgii solemne înțeleg însă altceva. Liturgie solemnă e cea celebrată cu glas respicat, de o poate înțelege și urmăr

FOIȚA „UNIRII“

Cui, oare, îi folosește desb narea?

Pe la 1819, *Gheorghe Lazăr*, în București, văzând câte piedeci se puneau bunelor lui intențiuni, chiar și din partea acelor cari ar fi trebuit, și ar fi și putut, să-l ajute, cuprins par'că de un fel de disperare, întreba Cerul: — „Doamne, până când anii blestemului?“

Un blestem pare că planează asupra noastră, blestem pe care poate că îl merităm, căci spre ce e rău, mergem cu ochii închiși, iar înaintea adevărului închidem ochii, și încă strângem din pleopă cât putem, ca nu cumva să poată străbate vre-o rază de lumină în inimile noastre.

Suntem un popor mic, cu o tânără cultură națională conștie, care încă n'a implinit două veacuri dela ivirea primelor ei schinte. Am încercat să imităm pe cei cu cultură multi-seculară, și am reușit întru câtva, dar numai la suprafață. Am imitat adecă ceea ce am putut: ceea ce măgulea ambițiile, gâdilea patimile, favoriza libertățile nefolositoare, sau chiar stricacioase; sau mai bine zis, buruienile de pe lângă garduri, cari nu fac nici o cinste grădinilor din Apus, le-am așezat în „ghiveciuri naționale“, și le-am pus la noi în

loc de frunte. Ce e bun, moral, solid, puternic factor educativ în masele poporului, fundamentul neclătit și indispenzabil oricărei civilizații, adecă religia, nu am imitat-o, decât o mică parte a acestui popor, iar cei mulți ne-au pus fel de fel de piedeci, ca să nu ne-o putem manifesta, făcându-ni-se chiar dușmani, și dorind mai bucuroși să nu fim, decât să fim cum suntem. — Și întreabă mereu: Pentru ce nu părăsesc „Uniații“ catolicismul, și să treacă la „ortodoxie“, ca cel puțin în România să fie „o singură turmă, cu un singur păstor“, la București?

La această întrebare voesc să răspund pe scurt în câteva puncte. Mai întâi însă, să mi-se permită să întreb: — Oare ce bine ar veni neamului și țării, dacă mitropolitul dela Blaj s'ar numi ortodox, împreună cu cei patru sufragani ai săi, și ar lua parte la sf. Sinod, asupra căruia are influință orice guvern, și care este aservit oricărei autorități civile? Ce folos ar avea neamul, dacă n'ar mai avea nici o legătură cu Apusul creștin, de unde să mai primească și câte o rază de cultură hrânitoare de suflete, și nu numai de aceea care purcede din școale fără religie și fără de Dumnezeu? Oare n'ar fi o crimă a interzice tinerilor de cultură universală, să cerceteze cea mai desăvârșită organizație, și cea mai puternică societate din întreagă lume, care este Biserica Catolică, și de a'i

studia dogmele, constituțiile, dreptul și toate așezămintele, cari sunt cele mai desăvârșite în toată lumea? — Să mi se îngăduie o mică digresiune, ca să arăt cum vede un păgân nepătimaș, pe Papa și Biserica Catolică.

În primăvara anului 1925, actualul împărat al Japoniei, *Hiro-Hito*, pe atunci „micadoul“ sau prinț moștenitor, se întorcea din Germania, și s'a oprit pentru câteva zile și în Roma. Eram în Colegiul de Propaganda Fide și eram preot și bibliotecar. Între alții tineri, din cele vre-o 36 de națiuni, cari erau în acel Institut, se găseau și vre-o unsprezece japonezi catolici, pe cari „micadoul“ a aflat de bine să-i cerceteze în Colegiu. Când a cercetat biblioteca am avut ocaziune să-l văd și să schimb cu dânsul câteva cuvinte, în limba germană și franceză. Mi-a spus că în ziua următoare va merge să cerceteze pe Papa, și că vrea ca și supușii săi „creștini catolici“ să-l însoțească, și că a cerut permis dela rectorul Colegiului și dela Cardinalul prefect, căci știe — zicea —, că catolicii sunt cei mai disciplinați oameni, și vrea să respecte această disciplină, care îi place.

— Ce îndeamnă pe Alteța Voastră să cerceteze pe Capul Creștinătății, când — conform religiei Tșintoiste, — după cum învățăm noi —, însași Alteța Voastră, ca descendent al lui Amaterasu, e o divinitate? am întrebat.

— Nu sub acest respect îl cercetez — zise —, ci vreau să văd pe Șeful celei mai desăvârșite orga-

ascultătorul, iar cea nesolemnă e cea *bolborosită*, încât se mână și incalcă vorbele, de nu mai înțelege nimeni ce zice. Dar aceasta nu e — liturgie. Un venerabil preot, care a ocupat nu însemnat oficiu în Biserica noastră, avea obiceiul să zică despre astfel de liturgii, că nu se ridică nici până la strășina bisericii.

Un preot din o parohie, în care se celebra sf. Liturgie deosebit pentru tinerimea școlară, avea obiceiul să spună, că aceea e *liturgia copiilor*, și muștra pe credincioșii cari participau la această liturgie, spunându-le, că sunt obligați a asculta *liturgia credincioșilor*. Intr-o serie de predici am arătat, ce e sf. Liturgie și cum orice sf. liturgie celebrată de preoți e la fel, ori se celebrează *pentru școlari*, ori *pentru ceilalți credincioși*.

Preoțime democrată. Se face mult abuz cu acest cuvânt: *democrație*. Ce-i democrația? A lucra cu poporul, prin popor și pentru popor e democrație. Și Biserica totdeauna a lucrat așa. La noi Românii ardeleni, preoțimea, și cu ea dascălimea confesională, a lucrat în mijlocul poporului, cu ajutorul poporului și în favorul poporului. Prin urmare Biserica și Școala confesională au stat în slujba democrației, și preoții și învățătorii au fost adevărați democrați. E adevărat, că nu au fost organizați în sindicate și nu au amenințat cu greve, dar au luminat poporul și au sădit în el simțul de demnitate națională și umană. În Dumineci și sărbători le-au vorbit în biserici despre cele în legătură cu mântuirea sufletului, iar afară le vorbea despre evenimentele politice și despre mișcările sociale și economice, arătând, cum capetele mai luminate caută calea care duce la mai multă dreptate, la o viață pământească mai bună și mai fericită, care de altfel e tot una cu ceea ce urmărea Biserica. Ce-i aceasta altceva decât cea mai desăvârșită democrație?

Mare ne-a fost mirarea, când am cetit, că la București s'a constituit o „o uniune a preoților democrați” și și mai mare ne-a fost mirarea, când am cetit, că la *Congresul general al uniunilor sindicale* președintele preoților democrați a spus următoarele: „...noi înșine la rândul nostru să lucrăm neprecupe-

țit și fără preget la ridicarea morală, culturală și materială, a fraților noștri oprimați, necăjiți și lăsați în beznă de stăpânitorii din trecut, care numai ne-au promis, dar nu au împlinit nimic”. Sub *trecut* înțelege, cum însuși spune în salutul său, timpul până la 23 August 1944. — La rândul nostru suntem în drept să-l întrebăm pe cucernicul preot, ce a făcut Sf. Sa până la 23 August 1944? Cine l-a oprit să lupte pentru scoaterea din beznă a credincioșilor săi? Cine l-a oprit să lucreze neprecupețit și fără preget la ridicarea morală, culturală și materială a fraților săi? A trebuit să vină 23 August 1944 pentru ca să-i aducă aminte de datoriile preoțești, de a lucra cu vreme și fără vreme la ridicarea credincioșilor?

Să ne înțelegem bine, fraților! Mântuitorul nu face deosebire între preoți democrați și nedemocrați, ci între păstori buni și păstori năimiți. Cel care a fost năimit până la 23 August 1944, cu greu va deveni păstor bun după această dată. Păstorul cel bun însă sufletul său și-l va pune pentru oi, ca viața să aibă și mai multă să aibă.

Diferitele categorii de muncitori intelectuali și manuali au lipsă de firmă nouă, fiindcă împrejurările, între cari trăiesc s'au schimbat și se vor mai schimba, și cu ele s'au schimbat mentalitatea și sufletul și aspirațiile, uptând pentru un nou ideal, pentru mai multă dreptate și mai multă armonie socială. Preoțimea nu are nevoie de firmă nouă. Ea trebuie să lupte pentru atingerea idealului, ce i-l'a propus Dumnezeu — Omul din Nazaret, de a lăți împărăția lui Dumnezeu pe pământ și prin aceasta a-i duce la viața de veci, și în această luptă va fi ajutat de tot ce-i bun, drept și înțelept pe pământ. În acest punct ne vom întâlni cu adevărații democrați și vom munci frățeste pentru ridicarea morală, culturală și materială a poporului și — unde e cazul — pentru scoaterea lui din beznă.

Rugăciunea dela spălarea mânilor. De multeori am vorbit cu unii Frați despre rugăciunea aceasta, care în unele părți pare neînțeleasă. Cetind însă Psalmul 25 în ediția Sf. Sinod dela București, dăm de înțelesul adevărat al rugăciunii: „Spăla-vou în nevi-

novăție mânilor mele și mă volu aproia de jertfelnicul tău, Doamne. — Ca să trâmbețez laudele tale și să vestesc toate minunile tale. — Doamne, iubii-am casa, unde locuiești tu și locul unde sălășluiește slava ta. — Să nu pierzi sufletul meu cu al necredincioșilor, nici vieța mea cu a celor dornici de sânge, în ale căror mâni sunt nelegiuiri și dreapta căroră e plină de mită! — Eu însă în nevinovăția mea am umblat. Ai milă de mine și mă miluește! — Că piciorul meu pășeste pe calea dreaptă și în adunări te voi binecuvânta, Doamne!”

Canon și restituție. Mi s'a întâmplat adeseori — și cred, că și altora li s'a întâmplat — că întrebând pe câte un penitent, mai cu seamă la mărturisiri generale, dacă a furat, sau în orice fel a păgubit pe alții în averea lor, mi s'a răspuns: „Mai de mult am mai făcut și de ăstea, dar m'am spovedit și mi-s'a iertat”. Întrebând, dacă a restituit paguba, răspunde liniștit: „Mi-s'a iertat tot la spovedanie”. — Făcând atent pe penitent, că i-s'a iertat păcatul, nu și obligația de a restitui, mi-a răspuns foarte liniștit, că părintele nu i-a dat canon să restituie. — Trebuie să avem bună grijă. Să facem cuvenita deosebire între iertarea păcatelor, canon și restituție. Noi nu avem dreptul, de a ierta și obligația de a restitui, sau de intenția sinceră de a restitui, când va putea. Vor zice mulți: „Ce mai îndrugi despre lucruri, pe cari le știm din Dogmatică, Morală și Pastorală?” Da, da! Le știm, nu-i vorbă! Dar cazuri ca cel de sus am avut multe și vor fi avut mulți alții.

Datoria parohului de a celebra pentru credincioșii săi în Dumineci și sărbători, mi se pare, că obligă și în cazul când preotul slujește în altă biserică, nu în cea parohială. Am auzit pe mai mulți preoți refugiați slujind Dumineca și în sărbători „ad intentionem dantis”, deși ei erau parohi și primeau salariu dela stat. La întrebarea mea, pentru ce nu slujesc pentru credincioșii lor, mi-au răspuns, că din două motive: 1) Obligația aceea o au numai în biserică parohială, și 2) Salariul îl primesc pe titlul altei parohii, care își are pe vechiul titular, care e obligat a sluji pentru credincioși. — Părerea mea e, că respec-

nizații din lume; pe cei mai puternici Suverani, care are 400 milioane de supuși de diferite națiuni, dintre cari unele sunt chiar îndușmănite între ele, pe motive omenești, și cu toate acestea, El e iubit de toți, la fel, și El pe toți îi conduce fără armată, fără poliție și fără temniți sau pedepse capitale. Sub oblăduirea Lui se simte bine Germanul alături de Francez, Indianul alături de Englez, Japonezul alături de American, Etiopul alături de Italian...

Iată ce vedea micadoul păgân în Papa și în Biserica al cărei Cap este, și ce vedem noi, toți catolicii.

Dar noi mai avem și alte motive pentru a nu repăși din sinul acestei universale și desăvârșite organizații, pentru a ne arunca în brațele unei minorități creștine autocefale, care nu e bine văzută nici chiar de frații în credință și în dogme, sau mai bine zis „de ură” împotriva ei.

1. Noi suntem convinși că *Mântuitorul Isus Hristos* a întemeiat o *singură Biserică*, și vrea să fie „Una” (Ioan. 17, 11 și 17, 21; Efesenii, 4, 3—6). Și această Biserică este cea Catolică. Toate celelalte frânturi, cari se numesc creștine, își au originea de mai târziu, din ură, răzburare, sau interese omenești. În această părere avem de partea noastră pe Sfinții Părinți cei vechi, dintre cari, din cauza îngustimei spațiului, amintim numai pe câțiva:

Sf. *Ignațiu din Antiochia* (mucenic pe la anul 109), zice: *Unde este Isus Hristos, acolo*

este Biserica Catolică (Epistola către Smirnezi, 8, 1).

Sf. *Ciril din Ierusalim* (mort la 386) zice: *Catolică se numește Biserica*, fiindcă e răspândită în întreaga lume, și până la marginile pământului; și pentru că fără de greșală, învață și propune toate dogmele și învățăturile cari trebuiesc să ajungă la cunoștința oamenilor, atât despre cele cerești, cât și despre cele pământești... (Cateheza 18, 23). Apoi: — Dacă vei umbla prin cetăți, nu întreba simplaminte unde este „biserică” (casa de rugăciune), de oarece și sectele celor fără-delege caută să-și cinstească speluncile lor cu acest nume; nici nu întreba simplaminte, unde este biserică (adunarea credincioșilor), ci întreabă: unde este „Biserica catolică”, căci acesta este numele acestei sfinte Mame a noastră a tuturor (Catec. 18, 26).

Cei 318 Părinți dela Niceia, (anul 325), și cei 150 dela Constantinopol (anul 381), cari au alcătuit Simbolul de credință al adevăraților creștini, au zis: *Credem și întru una, sfântă și apostolică, catolică biserică...* (H. Denzinger. *Enchiridion symbolorum et definitionum*, Wirczburgi 1856, pag. 16—17).

2. Această Biserică este singura adevărată, singura mântuitoare, singura întemeiată de Isus Hristos, pe stânca lui Petru. Ea învață toate neamurile, să păzească „toate” câte a zis Mântuitorul, și prin urmare numai

cu ea va fi, în toate zilele, și până la sfârșitul veacului (*Matei*, 28, 19—20). Celelalte s'au lepădat de Domnul, căci doară El azis: — Cine vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă; și cine se lapadă de voi, de mine se lapadă; iar cine se lapadă de mine, se lapadă de cel ce m'a trimis pe mine (*Luca*, 10, 16).

3. Din ea n'a încetat sfințenia, precum a încetat din celelalte biserici cari se numesc creștine, dar sunt separate. Din cei 259 de Papi, câți s'au perândat în Scaunul lui Petru, 76 sunt venerați ca sfinți, nu numai în Biserica apuseană, ci cei dinainte de 1054 și în cea răsăriteană disidentă. Apoi, toate ordinele și congregațiile călugărești, masculine sau feminine, se pot lăuda cu zeci de sfinți și sfinte din sinul instituției lor; iar lumea catolică se poate lăuda cu sute, și mii de sfinți și sfinte, din toate veacurile, și din toate părțile societății omenești; ceea ce în bisericile disidente nu se verifică, ci a încetat deodată cu separarea lor de Scaunul lui Petru. Că în acel Scaun a șezut oarecând și Alexandru VI? Noi nu ne uităm la el, precum nici în ceata celor 7 diaconi, nu ne uităm la „nemernicul Nicolae din Antiochia”, ci mai bucuroși privim pe Ștefan, Filip, ș. a.; iar în ceata Apostolilor mai bucuroși considerăm pe Petru, Iacob, Ioan, și ceilalți, decât pe Iuda Iscarioteanul. Morala noastră ne învață să nu

tivii Frați sunt obligați să slujească pentru vechii credincioși, mai cu seamă, că salariul li se dă tot pentru vechia calitate.

Octavian Popa

Dela Conferința Crimeii. Cei Trei Mari: dd. Churchill, Roosevelt și Stalin, după încheierea conferinței dela Yalta, au semnat o declarație comună în carea, după ce se dă asigurarea că, sfârșitul războiului va aduce o înfrângere totală a Germaniei naziste, care-i menită pieririi, se aduc la cunoștința obștească și hotărârile de înfăptuire după acea înfrângere:

„Forțele noastre vor ocupa câte o zonă, fixându-se o comisie de control la Berlin, compusă din reprezentanții celor trei puteri. Am căzut de acord ca Franța să fie invitată la ocuparea unei porțiuni din Reich, limitele zonei franceze urmând a fi fixate de reprezentanții celor patru guverne. Trebuie se distruge militarismul german pentru pacea lumii. Vom disolva pentru totdeauna Marele Stat Major german, cauza tuturor războaielor. Tot echipamentul de război german va fi distrus, iar întreprinderile industriale germane vor fi controlate. Vom pedepsi pe criminalii de război și vom impune reparații pentru țările lezate. Toate organizațiile și instituțiile naziste vor fi scoase din viața de stat, culturală și economică a Germaniei. Nu se urmărește nimicirea poporului german, ci numai excluderea posibilității unei noi agresiuni. Va exista un loc și pentru ei în rândul națiunilor iubitoare de pace.

Se formează o *Comisie de Compensare* a daunelor pricinuite de Germani, care vor lua toate măsurile pentru compensarea distrugerilor făcute de nemți, Comisia va funcționa la Moscova.

fim ca muștele, cari pe corpul unui animal, aleg punctul cel mai murdar, iar restul curat și sănătos îl desconsideră. Noi nu privim la Alexandru VI, ci privim la cei 76 de sfinți. Să ne fie permis a spune că în scaunul Sibiului, între cei 5 mitropoliți câți au șezut până acum, cel puțin doi, n'au făcut cinste, nici neamului, nici bisericii lor (mă gândesc la Miron Romanul și la Mangra, fiecare cu metehnele proprii). Să nu începem a cerceta apoi cu deamănuntul seria Ungro-Vlahiei, dela Iacint Kritopulos și până azi, căci atunci ne-am face „mucări“, câți Alexandri VI am găsi pe acolo, în decursul timpului.

4. Această Biserică, singură, a păstrat curate și nealterate învățăturile Mântuitorului și ale Apostolilor, și astăzi nimenea nu are curajul să o numească eretică, decât doară vre-un epigon de-al lui Günther și Dollinger, cari au fost amputați la timpul lor, din corpul sănătos și curat al ei, fără să li-se simtă lipsa. Ea singură, prin conciliile ei ecumenice, are putere să judece și să definească adevărurile de credință și de morală, și ea singură are „concilii“ sau săboare ecumenice, pe când din cele separate, această instituție a încetat deodată cu afișarea lor ca biserici independente. Cine se lapadă de voi, de mine se lapadă, zice Domnul.

5. Ea singură e activă în toate dogmele de credință și de morală și învață toate popoarele, a-le păzi toate. Celelalte s'au abătut dela această poruncă; iară Domnul precum a dat Bisericii sale note, după cari să poată fi cunoscută de oricine o caută cu intenție curată, adevărată, „Una, Sfântă, Catholică, și Apostolică“, tot așa a dat note și celorlalte, ca să poată fi cunoscute de neadevurate.

6. Dela schismă până la erezie n'ue decât

Se hotărăște formarea, pe baza principiilor conferinței dela Dumbarton Oaks, a unei organizațiuni internaționale generale pentru menținerea păcii și a securității, pentru a preveni agresiunea și pentru a înlătura cauzele economice, politice și sociale ale războiului. La 25 Aprilie 1945 se va ține la San-Francisco conferința Națiunilor Unite. Pentru lansarea invitațiilor, Franța și China vor fi imediat consultate.

Cele trei guverne vor consulta celelalte guverne pentru ajutorarea țărilor eliberate sau fostelor satelite ale axei, pentru reorganizarea economiei lor și pentru ușurarea eliminării tuturor elementelor naziste după principiile Chartei Atlanticului, restaurând drepturile suverane și de autogovernare. Pentru a promova aceste principii, popoarele eliberate vor trebui să-și impună forma de guvernare ce vor crede de cuviință. Cele trei Mari Puteri le vor ajuta pentru a se stabili guverne libere. Se vor consulta toate țările interesate, iar Franța va fi chemată să colaboreze alături de cei trei aliați la rezolvarea problemelor“.

Știri mărunte

Sf. Părinte ușor suferind. După știri din Vatican, Sf. Părinte suferă de răceală la gât. Din buletinul medical publicat Luni trecută se vedea că temperatura continua să fie urcată. După cât s'a anunțat pe cale radiofonică, Vicarul Domnului nici ieri încă nu părăsise apartamentele sale personale.

Turcia în război cu Axa. Ieri, Vineri, 23 Februarie c., Adunarea Națională Turcească a aprobat hotărârea guvernului turc de a declara război Puterilor Axei. — La fel a făcut și republica Uruguay din America de Sud. Și Argentina e de așteptat să facă la fel. — Semn că războiul e pe sfârșite.

un singur pas. Noi nu găsim nicăiri în sf. Scriptură că la Cina cea de Taină să fi fost și „epicleză“, și că despre ea să fi zis Mântuitorul: Aceasta să o faceți întru pomenirea mea... Nici nu găsim undeva: Ceeace va deslega Tribunalul civil, va fi deslegat și în cer... Credința și morala noastră ne mai învață apoi că: nimănui nu-i poate veni iubirea din ură, unirea din desbinare, binele din răutate, pacea din tulburare, adevărul din minciună, norma moralității din pervertire de rexe și de învățături.

Ne iubim neamul și țara în care trăim, căci așa ne poruncește Domnul, și acestea conduc pe membrii săi la un scop natural, pământesc. Credința noastră ne învață însă, că afară de această viață pământească, scurtă și plină de mizerii, mai este una, veșnică și fericită, la care nu putem ajunge decât folosind cum se cuvine mijloacele supranaturale, a căror depozitară este Biserica Catholică, și numai ea singură. Nici nu se poate mântui cineva, dacă nu e „catholic“ cu sufletul și cu inima, deși poate, din ignoranță sau din alte motive, nu mărturisește aceasta și în afară. Chiar și păgânul nebotezat, nu se va mântui dacă în inima sa nu va fi „catholic“, deși poate nici n'a auzit acest cuvânt niciodată. A fi catholic cu sufletul și cu inima, înseamnă a face ceea ce ști că place Ființei Supreme pe care o admitti, și a injura tot ce ști că nu-i place.

O veșnicie fericită sprijinită pe brațe omenești, credința noastră nu ne învață, și noi nu admitem. Și cu atât mai puțin admitem apostolatul prin făgăduințe de bunuri materiale, și ne îndoim foarte că acel apostolat ar putea duce vre-un suflet în cer.

Dr. N. Lupu

Mitropolit demisionat. Radio-România a difuzat știrea că I. P. S. Tit Simedrea al Bucovinei și-a înaintat demisia. Asupra motivelor cari au dus la această demisie nu s'a spus nimic.

Trupele române câștigă biruințe în Cehoslovacia. Comunicatul Marelui Stat Major al Armatei Române asupra operațiunilor din ziua de 20 Februarie c., anunță următoarele: „In zona muntoasă dela vest de Brenzo, trupele armatei a 4-a română au reușit — după mai multe zile de lupte aprige — să rupă umărul de nord al rezistenței inamice dela gura defileului Gran, ocupând mai multe înălțimi importante, care domină acest defileu. In regiunea sud-est Svel Slatina, alte unități din armata 4-a — luptând în strânsă legătură cu cele sovietice — au cucerit noi poziții inamice, precum și localitățile Pstrusca și Slecikova. In masivul Iavorina luptele continuă cu aceeași intensitate“.

Locale. Mâne, Dumineca Vameșului și Farișeului, va predica în catedrală pâr. Iuliu Maior, canonic mitropolitan.

Cel mai tânăr general rus a căzut pe front. E generalul I. D. Cerniahovski, rănit mortal în luptele din Prusia Orientală și mort zilele trecute la vârsta de numai 37 de ani. Consiliul Suprem al Uniunii Sovietice a hotărât să plătească familiei răposatului 250.000 ruble, urmând ca văduva Cerniahovski să primească lunar, pe viață, 2000 ruble, iar cei doi copii câte 1000 ruble lunar până la terminarea studiilor.

Primele femei magistrate la noi. In cadre deosebit de solemne, și în fața unei asistențe foarte numeroase, a avut loc la București, în sala cea mare a Curții de Apel s. I., depunerea jurământului de către cele dintâi femei magistrate în România, și cari sunt d-na Sanda Solomon și d-șoara Iolanda Eminescu, numite supleanți la Tribunalul Ilfov S'au rostit o seamă de cuvântări ocazionale. Unul dintre vorbitori a fost însuși d. Lucrețiu Pătrășcanu, ministrul Justiției.

Alt lot de epurați din învățământul superior. Pe lângă cei publicați în liste precedente, au fost epurați, între alții, și d-nii Gh. Marin și N. Popș de la facultatea de științe, București; Eugen Chirnoaga și O. Păduraru dela Politehnica din București; Traian Herseni, T. Bodogae, Alex. Olleanu dela Cluj-Sibiu; Leca Morariu, C. Tomescu (profesori de teologie), Gh. A. Cuza, Florin Sion, I. Claudatus și alții, dela Iași. Au fost declarați decăzuți din calitatea de profesori onorari ai univ. ieșene d-nii A. C. Cuza, I. Găvănescu și Gh. Pascu.

Copii îmbrăcați în ziare. Neputând face rost de îmbrăcăminte ca lumea, multe mame franceze își îmbracă pruncii în ziare. Acest lucru a fost desvăluit de d. Savory, membru al Parlamentului Britanic, unui corespondent din Paris al agenției Reuters. — Așa spune agenția Rador (17. II. 45).

MULȚUMITĂ

Doamna *Lucreția Pantea și familia* exprimă, pe această cale, cele mai sincere mulțumiri tuturor prietenilor și cunoșcuților, cari au luat parte la marea lor durere, ce au încercat prin pierderea neuitatului lor soț și tată, *Eugen Pantea* preot-profesor.

Telefonul „Unirii“

A. Iacob Berechiu. Calendare nu mai sunt, astfel suma de 200 Lei am trecut-o în contul abonamentului pe 1945.

R. Andronic Sighișoara. Abonamentul pe 1945 fiind 1000 Lei, suma trimisă am contat-o: 500 Lei pe 1944 și 800 Lei pe 1945.

Confirmăm primirea abonamentului pe 1944: Oficiul paroh. Jebel, I. Rusu București; Dr. I. Pop Deva; S. Lupu Beliu, Parohia Târnova, V. Moldovan Giulița, Em. Pioraș Alba Iulia, N. Trimbuș Brad; A. Iacob Berechiu.

Am primit abonamentul pe 1945: G. Pop Brad, pe 1/2 an, Dr. T. Trif Arad, N. Theban Petroșeni, Ol. David Zlatna pe 1/2 an; Parohia Târnova pe 1/2 an; V. Moldovan Giulița pe 1/2 an, Parohia Hățegel pe 1/2 an, I. Gorcea Grinderei, T. Kirileanu Piatra Neamț pe 1/2 an, Dr. Al. Aciu pe 1/2 an, Șt. Pop București pe 1/2 an; Gh. Roșca Iernut, 800 Lei; H. Botezan, Șeica mare 600 Lei; T. Trif Arad 600 Lei; Mănăstirea Bunei Vestiri Moreni pe 1/2 an; Em. Pioraș Alba Iulia.